

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Skanstes ielā 25

Rīgā, LV-1013

e-pasts: sprk@sprk.gov.lv

Rīgā 2025. gada 12. jūnijā

Par atzinuma sniegšanu konsultāciju ietvaros

Latvijā pirmais elektroenerģijas piedāvājumu salīdzināšanas rīks *energija24.lv*, turpmāk – **energija24.lv rīks**, savos vairāk kā 10 darbības gados ir palīdzējis daudziem desmitiem tūkstošu Latvijas iedzīvotāju un uzņēmumu elektroenerģijas piedāvājumu salīdzināšanā. Šo salīdzināšanas rīku pārvalda Latvijas Brīvā elektroenerģijas tirgus asociācija, turpmāk – **Asociācija**, kas izveidota 2013. gadā. Elektroenerģijas piedāvājumu salīdzināšanas rīks *energija24.lv* jau šobrīd atbilst prasībām, ko izvirza Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija direktīva Nr. 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES, turpmāk – **Direktīva**. Tomēr *energija24.lv* rīku būs nepieciešams pielāgot jaunajām prasībām, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma Pārejas noteikumu 127. punkta noteikumiem. Tas var prasīt gan laiku, gan finanšu resursus.

Vēsturiski *energija24.lv* rīka izstrādes stadijā nu jau vairāk kā pirms 10 gadiem Asociācija ir konsultējusies ar Ekonomikas ministriju, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju, Patērētāju tiesību aizsardzības centru, AS Sadales tīkls, kā arī vietējiem un starptautiskajiem elektroenerģijas tirgotājiem, lai izstrādātu iespējami kvalitatīvu un neatkarīgu salīdzināšanas rīku. Jāatzīmē, ka salīdzināšanas rīks prezentēts Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejā, kā arī ikgadējā enerģētikas nozares konferencē "Enerģētika" un dažādos plašsaziņas līdzekļos, gūstot atzinību. *Energija24.lv* rīks ir guvis atpazīstamību, kā arī no tā darbības labumu gūst visa sabiedrība. Jau no sava darbības sākuma *energija24.lv* rīks ir neatkarīgs un uzticams informācijas iegūšanas avots un elektroenerģijas piedāvājumu salīdzināšanas instruments. Salīdzināšanas rīks aptver visu tirgu, un tā lietošana ir bez maksas.

Asociācija ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas, turpmāk – **SPRK**, 2025. gada 29. maija konsultāciju dokumentu "*Par elektroenerģijas cenu salīdzināšanas rīka noteikumiem*," turpmāk – **Noteikumu projekts**, un pauž zemāk minētos iebildumus:

[1.] Salīdzināšanas rīka neatkarība

Noteikumu projekta 2.2. punkts aizliedz salīdzināšanas rīkam reklamēt vai izcelt konkrētus elektroenerģijas tirdzniecības pakalpojumus. Šāds ierobežojums ir svītrojams no Noteikumu projekta vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, reklāmas izvietošana nenozīmē, ka salīdzināšanas rīks tādā veidā kļūst atkarīgs no elektroenerģijas tirgotāja attiecībā uz salīdzināšanas rīkā atspoguļojamo informāciju. Ja reklāma ir pieejama visiem elektroenerģijas tirgotājiem, tad tā tikai palielina elektroenerģijas tirgotāja neatkarību, jo nodrošina skaidru un izsekojamu finansējumu salīdzināšanas rīka darbībai. Otrkārt, ar Noteikumu projektu tiek būtiski palielināts administratīvais slogs elektroenerģijas salīdzināšanas rīka uzturētājam, kas sevī iekļauj izmaksas, lai nodrošinātu rīka atbilstību noteikumiem. Tā kā salīdzināšanas rīkam nav paredzēts valsts finansējums, bet tā uzturēšanu pilnībā nodrošina un finansē fiziskās vai juridiskās privātpersonas no saviem privātajiem līdzekļiem, tad reklāma faktiski ir vienīgais finansējuma avots šāda rīka uzturēšanai un darbībai. Ir saprotama un atbalstāma prasība, ka visi piedāvājumi tiek atspoguļoti pēc vienādiem kritērijiem, bet stingri iebilstam reklāmas izvietošana liegumam salīdzināšanas rīkā. Ne Direktīva, ne arī Elektroenerģijas tirgus likums salīdzināšanas rīkā neliedz

izvietot reklāmu, ja vien tiek nodrošināta rīka neatkarība. Konkrēti salīdzināšanas rīku kontekstā neatkarība nozīmē salīdzināšanas rīkam pašam veidot un attīstīt tā darbību neatkarīgi no elektroenerģijas tirgotājiem. Nav arī saprotams kas varētu būt tā ietekme no elektroenerģijas tirgotāja, kas iegādājies reklāmas pakalpojumu salīdzināšanas rīkā, ja rīkam ir izvirzīti un tiktu ievēroti noteiktās prasības attiecībā uz objektīvas informācijas atspoguļošanu salīdzināšanas rīkā.

[2.] Piedāvājumu izcelšana

Noteikumu projekta 2.1. un 2.2. punkts liedz piedāvājumu izcelšanu. Minētais ierobežojums ir svītrojams no noteikumu projekta, jo katrs elektroenerģijas tirgotājs savos elektroenerģijas tirdzniecības piedāvājumos var ietvert papildu pakalpojumus gan par papildu maksu, gan bez papildu maksas. Attiecīgi patērētāja interesēs ir iegūt pilnīgu informāciju par piedāvājumiem. Atsevišķos gadījumos piedāvājumu izcelšana var būt vienīgais saprātīgais risinājums kā patērētājam norādīt uz piedāvājumā esošām niansēm, tajā skaitā tas var būt ne tikai par “bonusiem,” bet arī par citiem patērētājam svarīgiem aspektiem – līgumsods, līguma minimālais termiņš, piedāvājuma ierobežojumi attiecībā uz patērētāju (piemēram, piedāvājums jaunajām ģimenēm vai senioriem). Šādi piedāvājumi var ietvert arī unikālas priekšrocības. Atkārtoti akcentējam un lūdzam SPRK ar Noteikumu projektu neierobežot salīdzināšanas rīku darbību papildu prasībām, kas ir iekļautas Direktīvā un Elektroenerģijas tirgus likumā.

[3.] Salīdzināšanas rīkā norādāmā informācija

Noteikumu projekta 4. punkts paredz virkni parametru, kas jāiekļauj salīdzināšanas rīkā, lai gan saskaņā ar Direktīvu un Elektroenerģijas tirgus likumu salīdzināšanas rīkam ir noteiktas tikai minimālās prasības – salīdzināt elektroenerģijas cenu. Visus pārējos elementus būtu jāļauj izvēlēties salīdzināšanas rīkam pašam. Attiecīgi lūdzam no Noteikumu projekta svītrot 4.2. punktu, to atstājot paša rīka pārziņā vai šādas pozīcijas atspoguļot. Akcentējam, ka saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 27. panta pirmo daļu elektroenerģijas cenu nosaka, tirgus dalībniekiem savstarpēji vienojoties, izņemot šajā likumā *paredzētos gadījumus. Elektroenerģijas cenu tirgus dalībnieku nākamās dienas un kārtējās dienas tirgos veiktajiem darījumiem nosaka vienota nākamās dienas vai vienota kārtējās dienas tirgus darbības rezultātā.* Elektroenerģijas cenā Noteikumu projekta 4.2. punkta elementi neietilpst. Minētais priekšlikums sakrīt arī ar AS Sadales tīkls atzinumu Nr. 30VD00-19/942 Noteikuma projekta ietvaros.

[4.] Informācija par salīdzināšanas rīku

Noteikumu projekta 4.11. punkts paredz būtiski plašāku informāciju par salīdzināšanas rīka īpašniekiem un uzturētājiem, kā to paredz Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums, kas attiecināms uz visām tīmekļvietnēm, tajā skaitā uz salīdzināšanas rīku. Prasību par informāciju par finansējuma avotiem ir absurda, jo tiek uzlikta privāto tiesību subjektam apstākļos, kuros pat elektroenerģijas tirgotājiem par sevi šādu informāciju nav pienākums atklāt. Attiecīgi aicinām svītrot Noteikumu projekta 4.11. punktu, jo nepieciešamā informācija tiktu atklāta saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu. Normatīvos aktos līdzīgas prasības ir atrodamas tikai par politiskām partijām, kam ir pieejams valsts finansējums, bet kas ir absolūti nesamērīgi ar salīdzināšanas rīkiem izvirzāmām prasībām. Turklāt jāakcentē, ka salīdzināšanas rīku var uzturēt arī komersants, kura ienākumu avoti var būt komercnoslēpums. Šādu informāciju var atklāt SPRK, ievērojot komercnoslēpumam noteiktos aizsardzības mehānismus, bet šāda informācija nav padarāma vispārpieejama.

[5.] Regulatora lēmumu skaita ierobežojums

Noteikumu projekta 15. punkts un 20. punkts salīdzināšanas rīka reģistrēšanas mēģinājumu skaits ir ierobežots līdz diviem lūgumiem viena kalendārā gada laikā. Šādam ierobežojumam nav tiesiska pamata, un tas ir dzēšams no Noteikumu projekta. Ir saprotami un atbalstāmi noteikt lūguma izskatīšanas termiņu, kas Noteikumu projektā ir viens mēnesis. Attiecīgi iespējami aptuveni 12

“mēģinājumi” viena kalendārā gada laikā. Ņemot vērā, ka šāda salīdzināšanas rīku reģistrēšana notiks pirmoreiz Latvijas vēsturē, tad būtu jāļauj reģistrāciju veikt bez mēģinājumu skaita ierobežojuma. Vēlreiz akcentējam, ka salīdzināšanas rīki veiks publisku funkciju bez publiskā finansējuma. Tāpēc salīdzināšanas rīka reģistrēšanu redzam vairāk kā dialogu starp salīdzināšanas rīku un SPRK. Attiecīgi lūdzam šādu nepamatotu ierobežojumu svītrot.

Ņemot vērā visu augstāk minēto, ļoti lūdzam SPRK ņemt vērā mūsu paustos iebildumus un priekšlikumus. Neuzskatām, ka būtu pareizi ar administratīviem resursiem iznīcināt vairāk kā 10 gadus neatkarīgi strādājošo energija24.lv rīku. Bez reklāmas ieņēmumiem energija24.lv rīks savu darbību nevarēs turpināt, vai arī tas nevarēs reģistrēties atbilstoši Noteikumu projektam esošajā redakcijā. Nepieciešamības gadījumā esam gatavi tikties klātienē vai neklātienē, lai skaidrotu salīdzināšanas rīku darbības specifiku, ko esam pieredzējuši vairāk kā 10 gadu laikā. Apzināmies, ka SPRK uzliktie pienākumi ir līdz šim nebijuši, tāpēc būtiski kopīgi apzināt jau pastāvošo praksi salīdzināšanas rīku darbībā.

Cieņā,

Roberts Molotanovs
Latvijas Brīvā elektroenerģijas tirgus asociācijas valdes loceklis

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU